Ч. 39 (13.937). Львів, четвер 14. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм „Діло" Львів
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наш конкурс на статті на тему „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії".

Конкурс цей фундував наш американський земляк п. Василь Тихий, призначивши 15 долярів на першу нагороду, 10 ам. дол. на другу і по 5 дол. на три інші.

На конкурс цей прийшло до нас 36 статтей і ми замкнули його 7-го ц. м. Усі статті розгляне окреме жюрі. Про вислід конкурсу повідомимо невдовзі.

Роковини коронації папи Пія XI.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. ПАТ. У роковини коронації папи Пія XI. відбулося традиційне свято в Сикстинській каплиці. Папу внесли на кріслі до каплиці, хор відспівав „Ти є Петро". Торжественну Службу Божу відправив кардинал Насаллі Роккі. Хором і орхестрою диригував музик Перосі. На богослуженні було 19 кардиналів, дипльоматичний корпус, лицарі мальтанського ордену, римські патриції і численні представники папського почоту. Папа поблагословив усіх присутніх і після того перенесли його до приватних апартаментів ватиканської палати.

Італійсько-абісинський конфлікт.

МОБІЛІЗАЦІЯ В АБІСИНІЇ.

РИМ, ПАТ. Авас повідомляє, що в околицях Уальуаль Абісинія сконцентрувала 40.000 вояків. Італійські змобілізовані дивізії відпливуть кораблями щойно тоді, коли абісинські війська будуть загрожувати італійським кольоніям. Італійські війська в Еритреї і Сомалі доходять до 5.000

ВИМОГИ ІТАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Риму: Італія звернулась до Абісинії з домаганням заплатити відшкодування і віддати почести італійському прапорові з приводу інциденту коло Аф-Дуб. Хоча ці вимоги не є ще ультиматом, Італія склала абісинському урядові гострий протест.

ПРИХИЛЬНІСТЬ ЯПОНІЇ ДО АБІСИНІЇ.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Токіо, що мобілізація в Італії викликала багато критичних заввааг у японській пресі. Японські політичні кола не скривають своїх симпатій до Абісинії, бо політика Італії в останніх часах викликала в Японії неголубвання.

ВИСОКИЙ КОМІСАР ДЛЯ КОЛЬОНІЙ.

РИМ, 13. 2. ПАТ. В урядовім деннику появився розпорядок про створення уряду високого комісаря для кольоніяльних справ у східній Африці.

АБІСИНІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Аддіс Абеба, що появився офіційний комунікат про недавні прикордонні сутички. Комунікат стверджує, що абісинський гарнізон у Герльо Губі не покидав міста і не намагався окружити італійських відділів у дні 2. лютого ц. р. Кружляють поголоски, що в дні 29. січня ц. р. італійські війська, озброєні скорострілами, напали на абісинську стежу 25 вояків. Комунікат підкреслює, що згідно з приказом цісаря абісинські стежі не віддалюються від Герльо-Губі далі ніж 3 кільометри.

ІТАЛІЯ ЗАСПОКОЮЄ.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: Політичні кола вияснюють, що з приводу прикордонних сутичок у дні 29. січня ц. р. італійський уряд не думає висувати ніяких нових домагань, але піддержить своє попереднє становище, яке зголосив італійський амбасадор по першім інциденті коло Уальуаль в дні 5. грудня м. р. Італійські кола заперечують, начеби вислали абісинському урядові ультимат. Урядові кола заявляють, що змобілізовані італійські дивізії вишлють до Абісинії тоді, коли прикордонні інциденти не приберуть грізніших розмірів. У Римі кружляють поголоски, що начальну команду над змобілізованими дивізіями обійме ген. Грациані, відомий зі своєї активности в кольоніях. Уряд не заперечив вісток про висилку воєнних матеріялів до Еритреї і Сомалі.

АБІСИНІЯ НЕ ПІДЕ НА УСТУПКИ ІТАЛІЇ.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПАТ. Райтер повідомляє з Риму: Шарж д' афер Абісинії в Римі Есус Афевоск заявив представникам преси, що не вірить у можливість війни між Італією й Абісинією. Цілу справу можна буде поладнати мирним шляхом. Абісинський уряд відкине всі неуваснені домагання. Якщо італійський уряд буде далі домагатися відшкодування за інцидент в Уальуаль, який скінчився втратами для абісинських військ внаслідок неспровокованого нападу, Абісинія відкличеться до Ліґи Націй. Так само не буде вести переговорів, коли Італія буде запевняти, що територія Уальуаль належить до Італії.

Литва купує з поспіхом літаки.

КЕНІҐСБЕРҐ, 13. 2. ПАТ. „Провсіше Цайтунг" повідомляє, що на німецькім кордоні відбулося пересунення литовських військ. Крім того Литва закупила минулого тижня більшу кількість французьких та англійських літаків. Щоденник підкреслює, що до купна літаків дійшло в дуже швидкому темпі, без розписання оферти на доставу воєнних матеріялів.

Катастрофа найбільшого повітреплава.

ЛЬОНДОН, 13. 2. ПТ. З Америки надійшли вістки про катастрофу найбільшого на світі повітреплава „Мекон", яка сталась нині в ночі над побережем Каліфорнії. „Мекон" вибудували перед двома роками. Перший його лет відбувся у квітні 1933 р., кілька тижнів по відомій катастрофі повітреплава „Аркона". „Мекон", довгий на 785 стіп, мав 8 моторів і міг летіти ще по вилученні моторів 11.000 англійських миль. Його залога складалася з 80 людей. Воєнні кораблі, на поклик капітана „Мекона", який повідомив радієм, прибули з допомогою і виратували залогу повітреплава. Причина катастрофи невідома.

ПОДРОБИЦІ КАТАСТРОФИ ПОВІТРЕПЛАВА.

САН ФРАНЦІСКО, 13. 2. ПАТ. До катастрофи повітреплава „Мекон" дійшло підчас маневрів воєнної фльоти Злучених Держав коло побережа Каліфорнії. З невідомої причини в задній частині повітреплава наступив вибух і повітреплав нагло перехилився. Вибух знищив задню частину повітреплава. Командант повітреплава Вілей вислав негайно радієві сигнали „ратуйте". З допомогою поспішили всі воєнні кораблі, які були недалеко місця катастрофи. „Мекон" мусів осісти на воду. 81 членів залоги всіли до кавчукових, ратункових човнів, яких забрали воєнні кораблі враз з командантом і 9 старшинами. Двох старшин не вдалося відшукати. Після того „Мекон" став потапати.

Командант Вілей був теж командантом повітреплава „Аркон" і був тільки тим щасливцем, який врятувався з катастрофи повітреплава перед двома роками.

„Українська непоправність: ставка на міжнароднього коня..."

Львів, 13. лютого 1935.

Остання промова голови Української Парляментарної Репрезентації була відблиском того процесу української політичної думки, який ішов впродовж останніх кільканадцяти літ. Той процес виявляв ріжні відхили, проходив серед поважних потрясень, які були відгуком зовнішніх подій, назверх проявлявся у змінливій політичній тактиці та палкій пресовій дискусії і приймав форми, які саме зясував авторитетний представник українського політичного світа. Стабілізація польської державности, яка найшла свій яскравий вислів не так у перемогах на женевському терені, як у польсько-німецькому пакті; дикий терор проти всіх проявів українського життя на Сов. Україні; одностайний антиросійський і антикомуністичний фронт цілого краєвого й еміґраційного українського громадянства; врешті гарячкова пошуканка за новими формами европейської рівноваги — це ті чинники, з якими українська політична думка мусіла рахуватися, без огляду на те, чи такі або інші факти були нам приємні чи ні. Ствердження тих обєктивних фактів поставило перед усіми українцями на землі сущими перший і найважніший постулят — ратування самої вже фізичної екзистенції народу на його осередніх землях, та поруч з тим журбу за такий інший осередок українського життя, який міг би перейняти знову ролю національного піємонту. Траґізм української ситуації полягає у тому, що на тих землях, які вже раз відіграли історичну ролю українського піємонту, на тих землях, де вже раз зберіглась від заглади і українська національно-політична думка і національна культура і де повстав резервуар фахових інтеліґентських кадрів, що на тих наших землях панують відносини, які накидують українцям найважчу боротьбу за найпримітивніші права — права мови, школи, церкви, ба навіть свого національного імени.

У цій важкій ситуації накиненої нам примусової боротьби на всі фронти, одним з найважніших завдань, які мають виконати українські відповідальні чинники та всі активні українські громадяни в краю і поза його межами, це переконати світ, що українська справа не є чимось штучним і відірваним від життя інших держав і народів, що вона стоїть у найтіснішому звязку з головними проблемами тріского замирення світа, що теза, пропаґована ворогами українства, начеб існуючий стан в Европі був станом досконалим і що треба працювати лише над закріпленням його без ніяких сутніх змін на европейському сході, що та теза нестійна і своїм вістрям звертається не лише проти українців, але й проти сутніх інтересів европейського заходу, тріского европейського миру, врешті всієї християнської культури. Іншими словами, нинішній момент наказує нам, українцям, всіми можливими засобами працювати над популяризацією української проблеми у широкому світі і над актуалізацією її на міжнародній площині. І між тими, психіку яких треба переломлювати та яких треба освідомлювати щодо ваги укра-

їнської проблеми, як проблеми міжнародного характеру, від рішення якої залежить будуча доля і деяких інших народів та держав, належить у першому ряді польське громадянство і відповідальні керманичі польського державного корабля.

Ті думки лежали в основі промови голови д-ра Дмитра Левицького, що обхоплювала українську проблему у найширшій площині, з тим практичним підходом до її розвязки, як його сьогодні уявляє собі українська політична думка. Річ ясна, що ця промова мусіла звернути на себе увагу всіх, хто тільки бодай трішки цікавиться українською проблемою, байдуже з якого погляду. З численних голосів, які на цю тему появилися у польській пресі, слід відзначити обширну статтю Клявдіюша Грабика в „Акції Народовій“ з 10. ц. м. п. н. „Фантазії посла Д. Левицького“. Та стаття безперечно поважна, спокійна, і колиб не деякі вислови („смішність“, „зарозумілість“ і т. п.), то можна би ствердити, що п. Грабик зробив бодай під оглядом стилю великий поступ, коли промовляє в українських справах. Характеристичний виступ К. Грабика тому, що він віддзеркалює засадничий підхід широкого польського загалу до української проблеми: повне недовіря в можливість якоїнебудь зміни нинішнього стану річей в Европі, легковаження всяких розмов на цю тему та трактування українців, як маняків, якщо вони, українці, всю свою працю і всі свої надії присвячують отій будучій зміні.

Можна би погодитися на те, що це остаточно річ субєктивного погляду, чи нинішні міжнародні відносини дають притоку до пересвідчення, що наближується війна, чи що стабілізується істнуючий стан; чи успіхи Літвінова треба розглядати як поважний і остаточний зворот в европейському укладі міждержавних сил, чи як проминаючий епізод, — і чи українська проблема справді находиться у „безнадійному положенні“, чи теж може та безнадійність має аналогію у безнадійності польської проблеми з 1913 року... Однак „грубим непорозумінням“ не є те, що українці працюють згідно з вимогами своєї національної рації так само, як працювали колись поляки, чехи чи південно-славянські народи, тільки те, що польське громадянство і чільні польські публіцисти забувають зовсім цілі сторінки всесвітньої історії, деяким речам зовсім непотрібно дивуються, а деякі цілком переплутують.

Отож головною тезою п. Грабика, яку разом з ним признає і більшість польського громадянства, це здивування і обурення, що українці ставлять на „міжнародного коня“. „Українці (читаємо в його статті) стільки разів уже переконалися, що на тих підставах не можуть будувати не тільки надії на якусь ширшу мірку, але трудно їм навіть рахувати на деяку підтримку їх здогадних приятелів з нагоди якоїсь там скарги в Лізі Націй. Вже стільки разів програли, ставлючи на міжнародного коня і всетаки вони непоправні“. І впевняє п. Грабик, що нинішній стан міжнародніх відносин, це малощо не повна ідилля на цілі століття наперед, що зокрема на европейському сході („завдяки вмілій ініціятиві польської закордонної політики“) „складаються у сприятливому дусі“, та що єдина щілина у тій гранітовій скелі статусу кво — це ситуація на Далекому Сході. І тому „міжнародній характер української проблеми висить в повітрі“, і тому посол Дмитро Левицький „вибрав собі дуже невідповідний момент для своїх нереальних фантазій“...

Здається нам, що такий підхід до справи диктує великій частині польської публіцистики ендецька минувшина її носіїв та вся націонал-демократична польська ментальність, питома для більшости польського громадянства. Це та ментальність, яка і до концепції Йосифа Пілсудського відносилася як до „нереальної фантазії“ буквально аж до розвалу центральних держав і Росії, яка і польські легіони трактувала як зроджену з фантазії забавку, яка у своєму політичному „реалізмі“ признавала тільки і єдино тактику консервативних „станьчиків“ в Австрії та політику Дмовського в Росії: вірність і льояльність супроти даної чужинецької влади і звужування національної проблеми до рямців внутрішньої справи займанницьких держав. Але й польська народова демократія, будуючи на русофілізмі та звертаючись цілим вістрям проти Німеччини — теж оперувала вже „фантазіями“, з яких насміювалася всесила німецького цісарства.

Безумовно, колиб всі українські надії спіралися виключно на вірі у прихід внедовзі корисної міжнародньоїконюнктури, то це булаб політика легкодушна. Але одночасно український нарід не агаває у творенні щораз нових позитивних цінностей й у боротьбі за збереження цінностей старих. Український нарід не віддається лише „фантазіям“ і не жде міжнародньої конюнктури, що має явитись як деус екс махіна. Він веде боротьбу на всіх ділянках свого життя — боротьбу і за втримання свого стану посідання і за можливости його поширення і за реалізацію „фантазій“.

Без причини теж п. Грабик іронізує на тему наших вимог до польської публіцистики щоб вона, та публіцистика, більше знала про українські справи. Ось хай напр. п. Грабик прочитає кілька перших сторінок книжки Леона Васілевського п. н. „Квестія українська яко загаднене мендзинародове“: про ролю конюнктури в житті нації, про вплив конюнктури на реалізацію національних постулятів і про те, як „свідомі круги відродженої української інтелігенції намагаються привернути Україні характер самостійного підмету політики, при одночасному використовуванні помочі міжнародніх сил“...

Автором тої книжки не є ніякий сентиментальний „украйнофіл“: це колишній міністер закордонних справ відродженої Польщі, який тим лише відріжняється від публіцистів типу п. Грабика, що знає, що чимало „фантазій“ приймає форми реальної дійсности. І що саме це зветься боротьбою за національне визволення, в якій небуденну ролю грає між іншими моментами також конюнктура...

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— До Льондону відлетів несподівано провідник організації „Вогняного Хреста“ полк. деля Рок.

— На Совітській Україні лютує снігова. Вуличний рух у Києві утруднений. 15.000 селян усуває сніг.

— Французький уряд опрацював проєкт закону призначуючи 300 мілїонів франків на довгоречинцеві кредити для хліборобів.

— До Баґдаду надійшло 20 військових літаків, які замовив уряд Іраку в Анґлії.

— Кількадесять вуглекопів оголосило страйк у копальні вугілля в Аніка у Семигороді і не покидає копальні.

— До тайної націонал-соціялістичної організації у Відні належало 800 хлопців нижче 18 років. Провідник цієї організації Фіґль утік за кордон.

— Студенти берлінського університету уладили протестаційне віче домагаючись, щоби великі держави, які підписали статут для Мемелю, привернули автономію в Мемелю

О. СТЕПАН КОВАЛІВ. 2)

Столиця Папи.

(В 13-літні роковини коронації Папи Пія XI).

В цій каплиці відбуваються в Великім Тижні і густо-часто підчас року Папські Богослуження, на які збираються кардинали та всякі інші високі достойники. Публика може стояти тільки в другій частині каплиці, яка відділена від пресвитерії і хору мармуровими кратами, плячу Мікель Анджеля. В цій каплиці відчитують в часі вибору Папи картки до голосування, які зараз палять. Тут також відбуваються публичні Папські Консисторії. В примежній папській закристії зложені премногоцінні предмети, які надіслано Львові XIII. з приводу священичого ювилею 1888 р.

Біля Сикстинської каплиці є Павлинська каплиця. Її збудував Санґальльо 1540 р. на приказ Папи Павла III. І її покривають чудові фрески. Вона є немов парохіяльною церквою всіх мешканців папської палати. В ній відбувається двічі до року 40-годинне Богослужения, в часі якого каплицю величаво ілюмінують.

З третього поверху льож входимо до ґалерії образів званої **Пінакотека.** Сорок пять образів, майже самих архитворів, творять цю ґалерію і вони вміщені в чотирьох салях

Камяний музей побудував Папа Пій VII., а урядив славний археольог К. Маріні. Містить він у собі поверх три тисячі різнородних предметів.

Ватиканська бібліотека. Властивим основником цієї бібліотеки є Папа Микола V. Він то зібравши всі рукописи з Лятеранської палати, та виславши до Греції, Німеччини й інших країв вчених людей, призбирав тим способом девять тисяч рукописів. Сикст IV. збудував бібліотеку, але Сикст V. побудував іншу, вже теперішню, на підставі пляну Фонтани 1588 р. Згодом Папи, особливо Григорій XV., Климентій XI., Лев XII. і Пій IX. причинилися найбільше до збогачення бібліотеки так, що тепер, має вона 25.000 дуже важних рукописів, і 110.000 друкованих томів.

В передпокою бібліотеки знаходиться величавий египетський папірус, де є опис египетських похоронів; крім цього є тут портрети всіх ватиканських бібліотекарів. Перша саля, куди входимо, це **саля письменників;** в ній працюють учені люди, що з уряду обовязані займатися дослідами і оголошуванням незнаних рукописів. Тих письменників є сімох: двох до латинської мови, двох до грецької, двох до еврейської й сирійської, один до арабської. За цією салею тягнеться велика саля розділена шістьома гарними пілястрами на дві нави. Стіни й пілястри є обставлені велитенськими шафами, де переховуються рукописи.

З рукописів найважніші є: Біблія з IV. століття, Верґілій з V. ст., Теренцій з IV. ст., другий з IX. ст.; Гомілії св. Григорія В. з XI. ст.; Данте з XI. ст., молитвослов Корвіна угорського короля з XV. ст., автографи Тасса, Петрарки, любовні листи Генрика I. до **Анни Ярославни** і палімжест (пергамін, з якого змито письмо, щоб ужити його до чого іншого), що його відцифрував кардинал Май, містить трактат Ціцерона **„De Republica“.**

На кінці останньої салі праворуч є двері до Архівів, які оснував славний ватиканський бібліотекар Тайнер.

З архіву входимо до дуже довгої галерії, яка тягнеться направо і наліво, рівнобіжно до камяного музею. На самім кінци ґалерії, яка тягнеться направо, є музей світський: є там шість шаф, наповнених дуже цікавими старовинними предметами. Ґалерія ліворуч має назву рукописів королевої **Христини,** а на кінці три останні салі звуться христіянським музеєм. Його оснував Венедикт XIV. Стіни першої салі виложені мармуровими написами і плоскорізьбами, які взято з христіянських саркофаґів-гробниць. Наоколо стін є вісім шаф, де містяться ріжні предмети з перших христіянських віків.

Далі є саля звана кабінетом папірусів. Є це одна з ватиканських саль найбогатша в прикраси з граніту, порфіру і бронзи. Більша частина папірусів походить з V—VIII. століття.

За цією салею є саля византійських малюнків з XIII і XIV століття.

При самім вході до тої салі є вхід, що веде до кабінету „Весілля Альдобрандіні“, зветься він так тому, бо є тут славний фреск, що представляє поганське весілля. Фреск цей знайдений у руїнах біля лука Галліерра, був власністю князів Альдобрандіні, від яких Пій VII. дістав його за 25.000 зол. вал. австр.

На кінци салі византійських малюнків є вхід до кабінету старовинних печатей і медалів. Є це збірка знаків, які старинні звикли були поміщувати на будівельних матеріялах. Є тут портрет Карла В., кілька малюнків з катакомб, старинне бронзове римське крісло і кусень мозаїки зі старинного римського багатського дому.

З цього кабінету входимо до так званого Апартаменту Борджія, який складається з шести саль. Три перші з книжками; у четвертій, пятій і шестій поміщені плоскорізьби, саркофаги, архитектонічні відломки і один поганський престіл. У IV-ій салі стіни покриті великими зорепашками і є тут моделі сім планет, знаних старинному світові під постатями давніх богів.

(Докінчення буде).

„Большевицький престіл з людських костей — трагедія України“.

Льондонський тижневик „Еверімен“ з дня 25. січня ц. р. подав довшу статтю Стівена К. Свіфта про положення на Україні. Вже сам наголовок статті достаточно освітлює це положення: „Большевицький престіл з людських костей. — Трагедія України“. Тому, що стаття обіймає три великі сторони часописного формату, годі подавати її повний текст, натомісць подаємо уривки з неї, щоб запізнати український загал з її змістом.

Автор статті відбув недавно подорож по Україні, не під проводом „Інтуриста“ (офіціяльної совітської установи), але зовсім незалежно від неї. Він переїхав границю над Дністром та може змогу оглянути ті околиці України, яких дотепер ніхто з чужинців не відвідував.

„Безпощадна політика комунізму“ — починає автор — „полягає на тому, щоб виголоджувати міліони населення. Безвинні жінки, молодь і діти — це жертви трагедії України.

„Від років уже подають телеграми відомости про трагедію, яка розіграється на Україні. Надходять чимраз новіші вісти. Заворушення, вогні, присуди смерти, депортації, голод і смерть — це зміст тих вістей. Але всетаки ніхто не знав дотепер докладно, що властиво діється за тим кордоном, за мертвецько спокійною рікою, за непроходимим муром, який ділить Совіти від цивілізованого світа. Життя і доля людська за Дністром творили тайну.

„Спроб, щоб кинути хоч жмут правдивого світла на положення на Україні, було дуже мало. Але й ці нечисленні спроби були даремні. Уряд СССР дуже добре знав, у який спосіб удержати сторонього, незасліпленого глядача від того, щоб він не побачив, як виглядає дійсне положення. Всякі офіціяльні гості та більшість неофіціяльних подорожних рідко коли діставалися поза Харків, а коли й діставалися, то їхали смирно оставленою вже дорогою, якою возить туристів офіціяльний „Інтурист“, до Києва й Одеси...“

„...Почали приходити найновіші вісти про страхіття на Україні. Подорожні побачили селян, що напливали до Харкова з околиць, знесилені та доведені до одчаю. Вони розповідали про голод та про страшну голодову смерть, повільний розклад найбогатшої частини Совітів, їхнього шпихліра, колись щасливої та заможної України...“

Автор описує дальше свою властиву подорож, почавши від Дністра і що він побачив по другій стороні ріки.

„Цілими милями тягнуться пусті поля. Ніхто на них не працює. Запущені до крайности. Що найбільше вражає подорожнього, то те, що не видно ніякої тварини. Ніде ні вола ні корови, тільки рідко коли подибується коня, якого вигляд годі описати. Шкіра прилипла до костей; здається, що сотворіння впаде кожної хвилини. На подвірях не видно курей, качок чи іншої домашньої птиці, цього образця, так добре знаного в інших краів в Европі. За вісімнадцять днів нашого подорожування цим краєм не стрінули ми ні одного домашнього звіряти. В сотнях малих селянських хат ні одного кота чи пса. Вони вигинули ще перед людьми. Бо вже людська натура сильніша, вона бореться з долею...“

„Приїздимо, пише далі автор, до малого села біля Немирова (в статті місцевість з блудом). Двадцять-девять селянських хат. Всі порожні. В цілому селі ні живої душі: плоти поломані, подвіря як пустиня. Все запущене. Вікна повибивані; в деяких хатах їх і не було. Ніде не залишилося і сліду хатньої обстанови. Але коли можна ходити по тих хатах, що ще не повалилися, то маємо враження, що тут мешкали люди, які більш ніж любили красу. Мій провідник пояснив мені: всіх мешканців вивезли на Сибір. В році 1931. вони спротивилися вступити до колгоспу. В році 1932. вони спротивилися віддати половину свого врожаю державі. Його силою відібрали, але й другій половині не судилось бути їхньою. Поволі мусіли віддати її у виді кар, наложених за спротиви. В році 1933. зібрали вони тільки половину з того, що в попередньому році, а половинах сховали з того половину. Збірщики, які прийшли по збіжє, не застали сподіваної скількости. На селян наложено кару — висилку на заслання, далеко від соняшних піль України, на Північну Сибір, де десять місяців у році триває зима. Ніхто не знає, що з ними сталося, тільки ці хати остались як свідки їхнього горя.

„Слідують ще три села. В них такий вигляд, як і в першому. Це правда, совітська влада евакувала майже всі села понад Дністром, коли почалася будова фортифікацій. Але ці села, які переїздимо, за далеко від границі, щоб це було причиною їхнього опорожнення. А врешті — ми стрічали замешкалі села навіть ближче до Дністра, ніж ці...“

Про релігійність населення пише автор так:

„Дивно, що вони все ще держаться своєї релігії. Я вправді не бачив ні одної церкви чи каплиці, в якій відправлялиб Службу Божу, хіба по містах, але проте майже всі жінки і дівчата, навіть дуже молоді, носять хрестики на шиї. Правда, цей хрестик захований на грудях, але коли їх запитати, вони його гордо витягають зі шнурочок.

„Підчас нашої подорожі задержалися ми в одному з колгоспів, на який нам звернули увагу. Це було близько міста Балти. Колись було там село з яких тридцять хат. Совітський комісар приказав усі хати повалити, примусивши селян їх покинути. Замісць того, побудовано зі старого матеріялу один великий колективний будинок і приказано їм усім мешкати в ньому. Вони працюють, їдять і сплять усі разом. Все їхнє життя проходить у тому будинку.

„Коли дивитись на те все з обєктивного боку, то годі побороти переконання, що вони живуть у вязниці. Одинока різниця хіба в тому, що їхні вікна не мають крат...“

Слідує опис інших колективних господарств, які автор оглядав підчас своєї подорожі. Задержуємося на описі голоду.

„Яких 35 (англ.) миль далі на схід стрічаємо вперше образці дійсного голоду. Наше авто задержує хлопчина ок. десяти літ та жебрає за хлібом. Ми спостерігаємо, який він вихудлий. Кости натягнені шкірою, тільки очі горять. Все його убрання — це довга, подерта сорочка. На ногах старі, вихолені черевики. Його обличчя нагадує якусь кубістичну карикатуру з великими кутами запавших лиць. Не зважаючи на його бруд та неприродно довге волосся, не зважаючи на запущений вигляд цілого тіла, засудженого на смерть, навіть у такому вигляді мав він у собі щось гарне...

„Образці йдуть за образцями. Чоловіки, жінки і діти в поході до міста, де вони надіються дістати хоч трохи їжі. Міська сторожа навіть не здержує їх. Ніхто не хоче мати з ними до діла. Всі сторонять від них, наче від прокажених.

„Тягнуться дорогами, а більшість стрічних навіть не гляне на них. Влада щойно тоді ними починає цікавитись, коли їх тернистий шлях дійде вже до кінця.

„Дехто з них гине при дорозі. Минаємо два трупи, які, здається, лежать уже цілими днями біля дороги. Кількасот метрів віддалені один від одного. Ще далі бачимо клунки, які ці люди, здається несли зі собою. Вони їх там лишили, бо не мали вже сил дальше їх нести. Тіло — життя далеко дорожче...“

Слідують дальші описи картин голоду, так добре вже нам знані. Стаття закінчується таким уступом:

„Всі ждуть. На Україні ждуть на „друге освободження“, цього разу вже дійсного; в Бесарабії емігранти і втікачі ждуть на той день, коли зможуть повернутись назад до краю своїх батьків. Вижидання таке важке.

„Трагедія України ще раз наглядно доказує, що не сповнилася Вільсонова велика ідея: щоб світ зробити „безпечним для демократії“. Тут вона й кінчається, а панує голод.

„Пізною ніччю повертаюсь назад за Дністер зі собою покидаю незвісні нікому легіони з тої генерації, що засуджена на смерть. Крик безпомічних дітей все ще лунає в моїх вухах. Безпечний на румунському боці — ще раз оглядаюсь поза себе і дрож переходить шкірою.

„Видно світла рефлекторів. ОГПУ гляне за кимсь. Машинові кріси перерivають тишину української ночі“.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Бельгія підпише летунську конвенцію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Бельгійський уряд переслав ноту британському урядові заявляючи, що прихильно ставиться до пропозиції підписати летунську конвенцію згідно з рішенням у Льондоні в дні 3. лютого ц. р. Бельгійський уряд годиться теж на пропозицію вести одночасно переговори в справах рівности зброєнь і безпеки.

Гітлер їде до Сарщини.

ПАРИЖ, 13. 2. ПАТ. Авас повідомляє зі Сарщини: Управа німецького фронту сподівається, що канц. Гітлер приїде до Сарбрікен у дні 7. березня ц. р. і побуде там кілька днів.

Взаємини між Китаєм і Японією покращали.

ПЕКІН, ПАТ. Шеф японської військової місії у Мукдені ген. Досіґер по розмові з китайським міністром війни у Пекіні заявив, що взаємини між Китаєм і Японією в останнім часі покращали. Ген. Досіґер у найближчому часі відвідає марш. Чанг-Кай-Шека у Нанкіні. Японський уряд відкликав свого військового етапе у Пекіні полк. Такаґаші. Його становище обійме ген. Досіґер.

Революція на Кубі.

ГАВАНА, 13. 2. ПАТ. У місті Камаґуя кинули 10 бомб, які знищили кілька будинків і електричні проводи. Половина міста без світла. Військові відділи бережуть лазу. Від вибуху бомб багато осіб убитих і ранених. У Гавані студенти перекинули трамвай. Між поліцією та юрбою дійшло до стрілянини, підчас якої вбили студента, кількох ранили.

Згоріло 800 моторів до літаків.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Токіо, що в летунських фабриках Янаґава у провінції Фукуока повстала з невідомих причин пожежа, яка знищила 13 фабрик на загальне число 17. Згоріло 8.000 моторів до літаків. Фабрики Янаґава будували для японської армії літаки і мотори. Влада веде енергійне слідство. Втрати сягають кілька десятків міліонів єн.

Український нарід мусить перемогти.

Вимки з промови посла д-ра Стапана Біляка на пленарному засіданні сойму 11. лютого ц. р. підчас дебати над буджетом міністерства внутрішніх справ.

Високий Сойме!

Оцінюючи у звязку з останньою буджетовою дебатою, що відбувається тут у соймі, політику м-ства внутрішніх справ з перспективи минулих 16-ти літ, як представники українського народу мусимо ствердити, що загальні напрямні політики цього міністерства у відношені до українського народу були ввесь час незмінені, не зважаючи на засадничі зміни уряду, системи правління й осіб поодиноких міністерств. Правда, тут і там змінялися засоби і методи, але ціль залишалася та сама ввесь минулий час аж до теперішньої хвилини.

Змагаючи до розбиття єдности українського народу в межах Польщі, вже уряд Хієно-Пяста при поділі держави на воєвідства розбив територію, заселену українським народом, на окремі територіяльні адміністраційні одиниці-воєвідства, влучаючи українські західні окраїни, а саме частину Лемківщини, Холмщину і Підляше до чисто польських воєвідств. Міністерство внутрішніх справ теперішнього уряду і підчинені йому органи влади у звязку з перебудовою територіяльної самоуправи перевели на просторі полудневих воєвідств утворення громад, що передовсім мають на меті запевнити польській стихії значну перевагу в установах місцевої самоуправи.

ШТУЧНА ПІДТРИМКА МОСКВОФІЛЬСЬКОГО РУХУ.

Побіч повище штучно сконструованого територіяльного поділу держави вжила польська політика супроти національних меншин ще багато інших способів до розбиття національної української єдности. На чоло висунулися спроби воскресення вже неприродного на наших землях, передвоєнного москвофільського руху. Це є направду парадоксом польської політики, яка спірається на ідеольогію маршала Пілсудського, котрий разом зі своїм табором усе життя боровся з русифікацією Польщі, а також і по відбудові польської держави вів війну з большевицькою Росією. М-ство внутрішніх справ приняло за свою русофільську політику польських ендеків і намагається накинути її нашому народові. Посол Здіслав Стронський намагався переконати панів у буджетовій комісії, що т. зв. староруський рух не є вже зовсім рухом російським, лиш у противенстві до українців польонофільським наставленням смирних русинів. Вистане прочитати вступний уступ у 5. числі „Польсько-Українського Бюлетеню“ за цей рік, щоби зрозуміти, якою примітивністю відзначаються інформації п. З. Стронського у тій капітальній справі.

ПІД ВСЕВЛАДНИМ ВПЛИВОМ ЕНДЕЦЬКОЇ ІДЕОЛЬОГІЇ.

Польська суспільність у Східній Галичині, коли йде про її відношення до української справи, була все під всевладним впливом політичної ідеольогії ендеції. Вона ненавидить український нарід, уважає його чимсь нижчим від себе і вірить у можливости денаціоналізації, при чому в українській справі вважає найкращою екстермінаційну політику. Те саме відноситься до державного апарату. Чим нижча влада, тим більше перейнята тією ідеольогією. У кожного постерунка під впливом настроїв польської суспільности панує переконання, що кожний українець є ворогом держави. Відповідно до того українського громадянина трактують як злочинця. Майже кожного молодого українця підозрівають у тому, що він мусить належати до якоїсь нелегальної організації. Цим треба пояснювати переводжені час до часу масові арешти української молоді.

Право української мови обмежують в останніх часах на просторі Східної Галичини навіть у господарській самоуправі; в хліборобських палатах не дозволяють уживати української мови.

Більшість державної бюрократії є дальше з крови й кости ендецька, лиш обставини примусили її убрати зверхній одяг пануючого тепер табору. Це відноситься також до організації „Стшельца“ й організації Безпартійного Бльоку на українських землях. Таке є загальне наставлення державної машини; чим нижча влада, тим більше сторонничо полагоджує справу у відношенні до українців.

ЯК ВИГЛЯДАЄ САМОУПРАВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ.

Самоуправне життя українського народу в польській державі можна поділити на три етапи. Перший етап від 1919. р. до 1927. р. В тому етапі українське населення південних воєвідств було і в громаді і в повіті вилучене від праці в самоуправі. Самоуправа була в тому часі виключно в руках урядових комісарів.

У 1927. р. відбулися в Галичині вибори до сільських і міських громадських рад. Українське населення взяло активну й масову участь у тих виборах і потім виконало творчу працю в тій найнижчій клітині територіяльної самоуправи. Ніхто не може закинути, що та праця приносила державі шкоду. В цьому другому етапі не істнувала повітова самоуправа, чи пак істнувала, але в комісаричній формі та з іменованими владою повітовими виділами.

Під теперішню пору переживаємо третій етап будівництва самоуправного життя на нових підставах. На північно-західних українських землях він вже закінчений, у Галичині він саме завершується.

Новий самоуправний закон з 1933. р. признає рішаючий вплив на життя громадської, волосної, повітової і воєвідської самоуправи державній владі. Державна влада рішає про вибір самоуправного начальства, вона кермує діяльністю самоуправи. Новий закон нівечить самостійність самоуправи й унеможливлює українському населенню творчу участь у житті та праці самоуправи.

Це загальна характеристика самоуправного закону.

На Волині, Поліссі і на Холмщині вибори до громадських рад відбулися серед таких обставин і так таємничо, що українське населення було ними заскочене і в багатьох випадках навіть не знало про розписання виборів та про приписи виборчого реґуляміну. Там листи кандидатів укладали постерунки державної поліції. У Львові поділено територію міста на 20 виборчих округ і викроєно їх у цей спосіб, щоб українське населення, якого у Львові є 20 прц. загалу мешканців, не могло вибрати свого представника.

НАЙБІЛЬШ ТИПОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

До найбільше типових зловживань, які мали місце, слід зачислити такі: передовсім розголошування поголосок, що хто не буде голосувати на державну листу, той може бути арештований за протидержавну діяльність, а навіть уміщений в ізоляційному таборі в Березі Картуській. (Протести на лавках ББ). Дійсно маємо до записання цілу низку випадків арештувань у звязку з виборами. Напр. у жовківському повіті в громаді Желдець арештували голову українського виборчого комітету і помістили його в Березі Картуській. Знову в громаді Мокротин арештували 3 членів українського виборчого комітету і то в дні, в якому мала бути зголошена листа кандидатів. Таких випадків було дуже багато.

Заявляю, що ми не є противниками виборчих компромісів, але під одною умовиною, а саме, щоб цей виборчий компроміс був справедливий, значить, щоб відповідав відсотковому відношенню обох національностей і щоб його не вимушували. На жаль, виборчі компроміси всюди заключувано під сильною пресією і примусом.

Резюмуючи сказане, стверджую, що самоуправні вибори на українських землях, переведені адміністраційною владою пер фас et нефас під кутом запевнення у штучний і незаслужений спосіб переваги польському елементові, поглиблюють лиш національні антагонізми і не внесуть успокоєння у господарське життя міста й села.

У ВІДПОВІДЬ МІН. КОСЬЦЯЛКОВСЬКОМУ.

Пан міністер Косьцялковський у своїй недавній промові на засіданні буджетової комісії порушив також і українську справу. У відрізненні від своїх попередників, які завжди у своїх зая-

Італійсько-абісинський конфлікт.

Відень, 11. II. 1935.

Мин. року скінчилось саме 50 років, як італійці окупували порт Мессауе над Червоним Морем і тим поклали основу для своїх африканських кольоній.

Італійці мають над Червоним Морем Еритрею, а над Індійським Океаном Сомалі. Але є це здебільша пустині і степи, які не представляють великої економічної вартости. Тому від пів століття мріяла Італія забезпечити собі переважний вплив над Абісинією, яка є дуже богатою країною і становить з Еритреєю і Сомалі економічну цілість. Колиб італійцям удалося перевести свої пляни щодо Абісинії, тоді розвинулись би також опановані ними порти над Червоним Морем і над Індійським Океаном, які тепер майже не мають жадного значіння.

Перешкодою до здійснення цих мрій стоїть абісинське цісарство, єдина, тепер ще незалежна, африканська держава, яка зуміла зручною політикою і використанням політичних суперечок між Англією, Францією і Італією, зберегти свою політичну й економічну самостійність. Не помогло навіть розділення Абісинії на сфери впливів між тими трьома державами. Лише одна Франція зуміла, через будову залізниці між своїм портом Джібуті і столицею Абісинії Адіс-Абеба, притягти до себе частину торговельного руху.

Тому римський пакт є для Італії таким важним, бо крім того, що італійська держава дістала територію величиною 114.000 кв. км. у полудневій частині Лібії і частину французького Сомалі, Франція забезпечила ще Італії вплив на свою залізницю і тим скріпила італійську кольоніяльну експанзію в Африці, черговою цілею якої є опанування Абісинії.

Про заходи абісинського уряду забезпечити свою незалежність небагато чути. Але деякі факти свідчать, що воно є приготоване на ріжні можливости. Цісар Гайле Селясіє зумів через цілий ряд адміністративних і мілітарних реформ так закріпити свою позицію, що ніодин амбітний отаман не відважиться виступити проти нього.

Але це ще не все. В останніх роках він почав розбудовувати абісинську армію, яка має тепер коло 100.000 людей, 300 машинових крісів, 150 модерних гармат і кілька воєнних літаків. Бельгійські, тепер також і шведські інструктори добре вимуштрували це військо. Цісарським дорадником у військових справах є шведський генерал Вірін, котрий працює тепер над розбудовою повітряної фльоти. У всіх провінціях Абісинії позакладали в останніх часах магазини провіянту і склади амуніції, які можна порушувати лише на випадок війни. Зброю Абісинія дістає від Німеччини й Японії.

Абісинська армія невелика у порівнанні до італійської і досить зле озброєна, але на гористому тереві абісинці вже раз, а саме в 1892 р. побили італійців, будучи тоді значно гірше озброєні ніж тепер.

Фінансування розбудови військової сили Абісинії в часах доброї коньюнктури не було ніякою проблемою. Але тепер, коли ринкові ціни на каву й інші сільсько-господарські продукти, які Абісинія вивозить, дуже впали, ця справа значно тяжча. Тому зрозуміло, що цісар Селасіє мусів шукати десь помочі і знайшов її в Японії.

Про зміст переговорів між абісинським міністром закордонних справ і японцями, які відбулися два роки тому в Токіо, ніколи не можна було чогось конкретного дізнатись. Але деякі факти показують, що в Токіо прийшло до тісного порозуміння. В останніх часах японські товари здобули абісинський ринок. Японські промисловці закупили великі площі землі в Абісинії, де тепер розводять бавовну. А розбудова абісинського війська не тільки не спинилась, але навпаки, темпо її ще більше прискорилось. Економічні концесії, які Абісинія дала японцям, були очевидно ціною за матеріяльну поміч Японії для дальшої розбудови своєї збройної сили.

Ці збільшені абісинські зброєння є причиною дальшого погіршення абісинсько-італійських взаємин. Сутичку коло оази Уоль-Уоль вдалося ще полагодити мирно. Але при цій нагоді показалось, що ніяка з европейських держав не стане на перешкоді окупації Абісинії італійцями. Італія не хоче допустити до мілітарного скріплення Абісинії, щоб завоювання її через це, а також через дальше зміцнення взаємин з Японією, не прийшло запізно, тому приготовляється до рішучих кроків.

Яку вагу привязують італійці до цього питання показує факт, що сам Мусоліні перебрав кольоніяльне міністерство. Їх плян полягає в тім, щоб Ліга Націй передала Італії мандат над Абісинією. А коли Абісинія відмовиться признати таку ухвалу женевської установи, тоді може розгоріться кольоніяльна війна.

Ю. С-ко.

тих вимагали наперід від українського народу льояльности, а потім сконструували вимогу активної льояльности, висунув п. міністр близче неокреслену площину спільної праці над розбудовою величі Річипосполитої, обіцюючи в заміну також близче неозначене щасливе життя національних меншин у Річипосполитій. Наше політичне становище і підстави унормування польсько-українських відносин у польській державі обговорив докладно голова нашого клюбу п. Дм. Левицький на пленарному засіданні сойму 5. лютого цього року і посол Луцький підчас дебати в буджетовій комісії. П. міністр внутрішніх справ у своїй промові в буджетовій комісії у відповіді на промову п. Луцького заявив, що около 14.000 українців є в державній службі. Коли ту цифру порівняємо з загальною цифрою 437.334 осіб, що є в державній службі, то побачимо, що українці становлять ледви 3.2 прц. державних функціонарів, а й ті займають переважно найнижчі пости і вже вимирають.

Відповідаючи на дальший заміт пос. Луцького про навчання українських дітей у вселюдних школах на Поліссі й Холмщині релігії в польській мові, п. міністр заявив, що не знає випадку навчання релігії не в рідній мові дітей проти волі батьків.

НАУКА РЕЛІГІЇ ДЛЯ ПРАВОСЛАВНИХ ПО ПОЛЬСЬКИ!

В цій справі мушу ствердити: 1) наука релігії української дітвори на Поліссі й Холмщині відбувається в польській мові під натиском і на домагання адміністраційної влади; 2) влада не питалася у цій справі про думку родичів дітей і родичі не вносили прохань з домаганням введення польської мови; 3) єрархія і православне духовенство вносять протести проти такого зарядження влади й організують анкети батьків у цій справі. Політичний режім на Поліссі й Холмщині прямує до повної денаціоналізації українського населення.

П. міністр підносив, що українська суспільність на Волині може творити такі організації, які їй видаються добрими, а не конче мусить підлягатися супрематії тих українських організацій, які мають свої централі у Львові. Мушу ствердити, що українське населення на Волині нераз висказувалося за тими українськими товариствами, які існують у Галичині, одначе йому заборонили закладати їх відділи. Забороняють також закладати самостійні товариства, незалежні від львівських централь.

Вселюдних українських шкіл є на цілу Волинь ледви пять. З року на рік меншає кількість утраквістичних шкіл, а побільшується число чисто польських.

ЗАБОРОНЯЮТЬ КУЛЬТ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛЯГЛИХ.

З дальших справ, які порушив п. міністр, я хотів би згадати про справу могил, бо це є дуже болісна (і то дуже болісна) для нас справа. Адже адміністраційна влада прямує до зліквідування поліційними засобами культу погибших українських героїв. І так згадаю лише про каригідне розкинення збірної могили Українських Січових Стрільців, що лягли в геройській боротьбі з москалями під Лисонею у бережанському повіті. Крім того влада цілими роками не полагоджує українських прохань про дозвіл на будову памятників і впорядкування могил, а зате забороняє святочні походи, як напр. на Маківці, повіт Сколе та у Вівсю, повіт Підгайці в роковини боїв Українських Січових Стрільців з москалями. Оскільки у звязку з тими могилами були екцеси нелегальних організацій і коли надуживано культ поляглих для нелегальних виступів, то ми це в пресі прилюдно осудили, але рівночасно мусимо осудити поведінку органів влади, оскільки вони забороняють культ поляглих.

ДВА БОЛІСНІ ЯВИЩА.

В 1934 році були два дуже болісні для нас явища, поминаючи вже удар на кооперацію, про що я попередньо згадував. Це була пацифікація кількох сіл равського повіту та табор у Березі.

Підложем пацифікації кільканацяти сіл равського повіту була, здається, провокація. На всякий випадок осуджуємо методу збірної відповідальности за проступки одиниць і стосування масових репресій, тимбільше, що по нинішній день не висвітлено достаточно подій у равському повіті.

Ще більше болючою від пацифікації виявилася для нашого народу справа Берези Картуської. У цій справі ми внесли окремий внесок і ждемо на його полагодження. Шляхотно думаючі поляки, і то з ріжних політичних таборів, навіть зближених до проурядових кол, висказалися в цій справі ясно й отверто, протиставлячись доцільности Берези. Оскільки пекучіше у цій справі мусить бути наше становище, коли зважити, що в Березі без судів і присудів найшлося серед арештованих майже 80 проц. українців, переважно молодих студентів і селян, однак не бракує також і старших людей, адвокатів, лікарів, інжинірів, освітніх і кооперативних діячів. Їх усіх піддали поневірці людської гідности, що не дається висказати словами. Їх усіх били, віддаючи в руки ката-садиста постерункового Марковського. Коли ініціятори цього табору думали, що це є доцільний спосіб ломання духа, то грубо помилилися. Береза радше поглиблює в українському народі свідомість екстермінаційної системи, тому спільно зі всіми шляхотно думаючими домагаємось якнайскорішого зліквідування цього табору.

СИСТЕМА ПОЛІЦІЙНИХ РЕПРЕСІЙ НЕ ДОВЕДЕ ДО НІЧОГО.

Наведені мною з браку часу лиш у найзагальніших зарисах факти є вже вистарчаючим доказом, яке тяжке є положення українського народу в польській державі, і то тимбільше, що з дня на день корчаться для нас щораз більше можливости легальної, конструктивної політичної, самоуправної, освітньої і господарської праці. Система поліційних репресій, стосована і до наших зорганізованих форм життя, і до поодиноких осіб, штудерні виборчі геометрії, а навіть пацифікації не принесуть польській політиці сподіваних користей, бо не зможуть здусити українського духа. Український нарід, який переходить таку тверду школу життя, не спиниться у щоденному труді будови свого національного буття. Нема такої фізичної сили, яка змогла би здусити раз пробуджену національну ідею. І тому віримо, що український нарід мусить перемогти в боротьбі за свою майбутність.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народній Зїзд і довірочна нарада в Старому Самборі.

Повітовий Народній Комітет у Старому Самборі скликав на день 8. лютого ц. р. Повітовий Народній Зїзд. На Зїзд прибули представники 20 громад у числі поверх 90 осіб. Зїзд відкрив голова ПНК *о. Юліян Татомир.* До Президії вибрали пп. Рудзінського Івана і Вацика Миколу зі Старої Соли та Пукача Івана зі Стрільбич. Перед нарадами присвячено згадку памяті першого президента Української Держави проф. М. Грушевського. Присутні вшанували його память однохвилинною мовчанкою.

Дуже ціхавий звіт з діяльности Повітового Народнього Комітету зложив *о. Татомир.* Головним завданням Комітету була підготова самоуправних виборів. Завдяки ПНК самоуправні вибори в судовому повіті Старий Самбір випали досить добре. Добре пройшли і недавні волосні вибори, бо при зорганізованости українців заключено корисні для нас компроміси. Слід підчеркнути, що добра організація виборів довела майже до повної ліквідації впливів у самоуправі людей, які вважали самоуправу засобом особистої наживи. До самоуправ попали люди чесні та громадські, що дає запоруку доброї самоуправної господарки.

Про політичне положення українського народу та про організаційні справи Українського Національно-Демократичного Обєднання говорив представник Центрального Комітету ред. *Гринь Гладкий* зі Львова. Маючи наглядний приклад, яке значіння має політична організація при громадських виборах та яку неоцінену користь приніс Повітовий Народній Комітет УНДО у Старому Самборі в самоуправних справах того повіту, зібрані представники громад зі справжнім зацікавленням вислухали реферату представника Центрального Комітету.

Вислідом цього була резолюція, якою вповні одобрено діяльність Проводу УНДО й Української Парляментарної Репрезентації.

Головою Повітового Народнього Комітету остав знову о. Юліян Татомир. До Повітового Комітету війшли пп. Іван Пукач зі Стрільбич, Іван Рудзінський і Михайло Фарило зі Старої Роли, Сава Дудівка з Торчинович, Мигаль з Тершова, Гуранський з Буськовичь, д-р Ілля Кульчицький зі Старого Самбора, Теодор Кощур з Топільниці, Осип Курчик зі Страшевич, о. Андрій Бенцал і Яків Бачинський з Бацін зі Старого Самбора. — Крім того наміщено мужів довіря зі всіх інших громад судового повіту, які разом мають творити Ширший Повітовий Комітет. Засідання Ширшого Комітету відбудеться дня 19. лютого ц. р. Головним завданням Комітету в найближчому часі є перевести вибори до волосних управ та до Повітової Ради. Таким чином Старий Самбір став у ряді добре зорганізованих повітів у краю.

Напередодні Зїзду, себто дня 7. лютого, відбулася у Старому Самборі строго довірочна нарада для місцевого громадянства. Реферат про політичне положення українського народу виголосив ред. Гладкий.

ПРОСФОРА.

СВЯТО ПРОСФОРИ В ГАЛИЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ ЛЬВОВА.

Громадянство Галицької дільниці Львова так тяжко згуртувати в більшу громаду, що справді треба вважати великою заслугою Старшини Кружка „Р. Ш." ім. Т. Шевченка, коли вона щороку зуміє зібрати на своє свято просфори таку велику кількість українських громадян. Видно, що та Старшина таки має за собою „громаду" і має за собою її симпатію.

А цьогорічна просфора в цій дільниці була особливо гарним святом. Воно зачалося без тих звичайних у нас опізнень та отягань: вже в 6. год. веч. руханкова саля хлопячої школи ім. Т. Шевченка була повна гостей. Тому точно в 6. год. 15 мін. о. П. Дзедзик поблагословив столи, заставлені стравами та після відспівання зібраними коляди „Бог предвічний" промовив до учасників свята, підносячи вагу такого родинного обєднання, яким є для всіх християн Різдво Христове. Відтак голова Кружка, проф. Микола Ластовецький, привитав усіх гостей і підніс, що „Р. Ш." має більше право від інших установ уважатися великою родиною, бо вона, як і правдива родина, складається з таких членів, яких виховують, і з таких, котрі виховують, отже немов з дітей і батьків; при кінці побажав усім: діждатися в Галицькій дільниці того, що вже реалізують або зреалізували інші дільниці, а саме свого власного Народнього Дому.

Промовляли ще: голова „Р. Ш." проф. Іван Галущинський від Гол. Управи „Р. Ш.", двічі редактор Мих. Таранько від Гол. Вид. та філії „Просвіти", голова читальні „Просвіти" о. д-р Застирець, дир. І. Стронський, Преосв. епископ Н. Будка, який прибув на це свято аж з другого кінця Львова, зі свята просфори на Старім Знесінні, щоб лиш бути між громадянами Галицької дільниці та разом з ними провести бодай частину того радісного свята. Та кульмінаційною точкою вечора була двократна промова посла д-ра Степана Біляка, який промовляв і від нашої Парляментарної Репрезентації і від Осередної Старшини Організацій Українців м. Львова. Своїми палкими і повними змісту промовами він влив стільки бадьорого духа в серця слухачів, що настрій салі, яка виповнена була вщерть, був уже до кінця якнайкращий. Промовляв ще громадянин Крилошанський та двічі проф. Ластовецький, котрий подякував усім гостям за участь, зокрема тим, що своєю присутністю та високопатріотичними промовами так незвичайно причинились до звеличання свята.

По відспіванні національного гимну учасники розійшлися з приємним почуттям гарно переведених хвилин. Участь у просфорі взяли нарівні інтелігенція й міщанство. Улагодженням свята занялися члени Кружка — пані, яким за це належиться щира подяка.

ПРОСФОРА НА КЛЕПАРОВІ.

В суботу, 9. лютого ц. р. в год. 6. вечором зібралися місцеві громадяни та запрошені гості в домівці читальні „Просвіти" на традиційну просфору. Посвячення просфори довершив місцевий парох о. Яценків, бажаючи зібраним усього доброго, а передовсім співпраці цих установ, які пе

свято уладжували. Проф. Іларій Гриневецький, представник Рідної Школи, вірить, що громадяни Клепарова, які власним трудом вибудували собі церкву й дім „Просвіти“, вибудують і будинок Рідної Школи. Візвав присутніх до масового членства в Р. Ш. Як представник Осередної Старшини Народної Організації Українців м. Львова забрав голос п. Агатон Добрянський. Він вказав на це відрадне явище, що національна ідея перемогла на цілій лінії комуністів, які свого часу і на Клепарові були загніздились. Велику заслугу в тій перемові має праця Дільницевої Народньої Організації, яка стежила та стежить пильно за всякими проявами нашого життя. З черги п. Володимир Гриневецький, який має за собою більш як двацятьпять літ громадянської діяльности в цій дільниці, підніс великі заслуги нашого князя церкви митрополита Шептицького, при якого щедрій помочі вибудовано церкву та вніс в його честь многолітствіє. В імени українського жіноцтва забирала голос п-і Горбачева, згадуючи про страшне положення жінки та матері під московсько-комуністичним ярмом на Великій Україні. Місцевий парох о. Яцевків закінчив це свято зазивом до громадянської праці на всіх ділянках нашого життя. Свято покінчилось відспіванням національного гимну.

Перед зміною ґрунтового податку.

ВАРШАВА, 13. 2. ПАТ. На завтрішнім пленарнім засіданні сойму відбудеться третє читання преліміняра буджету на 1935-36. рік і скарбового закону. Крім того на черзі народ проєкт закону ґрунтового податку, зміна законів про стемплеві оплати, доходовий податок і інші.

У соймовій військовій комісії радитимуть над законом про новобранців на 1935. р.

—o—

Емісія нових банкнотів.

ВАРШАВА, 13. 2. ПАТ. Рада міністрів на своїм засіданні приняла проєкт повелі до закону про емісію нових банкнотів. Повеля передбачує 100 міліонів нових банкнотів.

—o—

Не признали допомоги населенню гірських повітів.

ВАРШАВА, 13. 2. ПАТ. Соймова комісія суспільної опіки і над інвалідами радила нині над внеском Української Парляментарної Репрезентації у справі негайної допомоги для населення гірських повітів у станиславівськім воєвідстві. По дискусії комісія більшістю голосів відкинула цей внесок. Тому внескодавці застерігли собі право зголосити цей внесок на пленарному засіданні сойму.

Японія не вірить у порозуміння великих держав.

ТОКІО, 13. 2. ПАТ. Під проводом прем. Окада відбулося засідання японського кабінету при участи представників армії та маринарки. На засіданні обговорювали справу морської конференції, з якої звіт склав провідник японської делеґації адмірал Ямамото. На думку адмірала тепер не дійде до нової морської конференції, бо порозуміння між великими державами майже неможливе.

Загинув большевицький летун.

АРХАНГЕЛЬСЬК, 13. 2. ПАТ. На розшуки пропавшого летуна Ґолубєва виїхало 100 лещетарів і 4 літаки, які доконали 50 летів над рікою Онегою. Здогадуються, що летун Ґолубєв осів в однім з надморських лісів.

Нагорода за вірність Німеччині.

БЕРЛІН, 13. 2. ПАТ. Комісар Німеччини у Саарщині д-р Біркель заявив, що після прилучення Саарщини до Німеччини в копальнях залишаться ті урядовці і вуглекопи, які заслужилися для Німеччини. Туди зачислять всі ті особи, яких звільнили французькі дирекції копалень з політичних причин.

—o—

Буря причиною катастрофи.

ВАШИНГТОН, 13. 2. ПАТ. Зпоміж залоги повітреплава „Мекон“ нема двох осіб, а саме: радіотелеґрафіста, який вискочив з висоти 400 м. і мабуть потонув та одного службовика, який був у каюті у хвилині, коли повітреплав став падати. Причиною катастрофи була буря, одначе властиву причину виявить щойно слідство. Повітреплав занурився у воді на 100 метрів і покищо нема змоги його видобути. Втрати сягають 4,5 міліона долярів.

Польська критика про виставу творів М. Глущенка.

Збірна виставa праць, яка саме тепер відчинена в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка відразу звернула увагу польської критики. „Век Нови“ у числі з 9. II. ц. р., у фейлетоні, присвяченому нашому мистцеві М. Маєвської так пише: „М. Глущенко перш за все є знаменитим рисувальником, — має певну, легку руку, розмах і бравуру. Лінія у нього є фундаментальним композиційним елементом і засобом експресії. Бачимо ці прикмети в гарно модельованих актах, також в архітектурі та досконалім циклю ілюстрацій тушом до „Мертвих душ“ Гоголя. У тому циклю знаходимо Глущенка як мистця з високою культурою, що чудово вчувся в епоху і середовище, та майстерно відтворив Гоголівські типи з цілим характерольоґічним багатством, з завзяттям вникливого психольоґа і сатирика.

„Глущенко — то не лиш досконалий рисівник, але знаменитий кольорист, живий, радісний, що вмів в ніжній ґамі кольорів видобувати чудові фіолетні півтони, або рожеві, зеленаві й жовті, які надають особливий чар його чепурним рисункам тушом і акварелею“.

Далі, авторка у захоплюючих словах розбирає окремі твори Глущенка, посвячуючи їм богато місця і уваги, підкреслюючи старанність в обробі праць і увагу, з якою мистець студіює свої мотиви.

Закінчує рецензію п. Маєвська так: „Коли візьмемо під увагу, що Глущенко мистець молодий, працьовитий, солідний і справедливий — не здивує нас повне признання, яким тішилися його вистави в Парижі, Мілянї, Стокгольмі, Римі, Празі, Букарешті, Харкові, Москві, Брюселі, Відні, Варшаві, Барсельоні, Марселі й інших містах Европи та Америки, та прихильні оцінки краєві й закордонні.

Беручи на увагу враження з цієї і попередніх вистав, сміло можемо зарахувати Глущенка до одного з передових сучасних українських мистців, а оцю його виставу признати за одну з найкращих, що останніми часами мали змогу оглядати у Львові. На спеціяльну увагу заслуговує дбайливо й естетично виданий катальог“.

У ч. 7. II. ц. р. „Нової Зорі“ явилася рецензія п. *А. Ч.* під наголовком „Великий маляр Микола Глущенко“. Рецензія дуже прихильна у тій частині, де обговорює і описує творчість і картини М. Глущенка, а зовсім невірна в ріжних біографічних даних. Як знаємо з біографії мистця написаних у двох монографіях, — французькій і українській — М. Глущенка ніхто ніколи і нікуди не висилав; уся творчість Глущенка пересякнута ліризмом; Глущенко мешкає у західній Европі з 1919. року без виїзду, та досяг успіхів будучи в крайній нужді, поки слава і розголос не дали йому сякий такий прожиток. Певно п. А. Ч. впав жертвою якоїсь неповажної інформації.

Щасливі летуни.

ТРІПОЛІ, 13. 2. ПАТ. На летовищі осів літак з подругами Паркер, які перед двома місяцями вилетіли з Анґлії до перського заливу і тепер вертаються до Анґлії. Публика уладила летунам подругам овацію. Після того летуни відлетіли дальше до Анґлії.

СТУДЕНТСЬКІ СПРАВИ.

З життя українського студенства у Брні, Ч. С. Р.

Дня 24. І. ц. р. відбулися в Брні VI. звичайні Загальні Збори Т-ва „Українська Студентська Спілка“. По вислуханні звітів членів уступаючої управи ухвалено їм одноголосно абсолюторію та вибрано нову управу. В склад нової управи увійшли: голова Михайло Нич, студ. техніки, заступник голови: Евген Городиський, студ. техніки, писар: Володимир Карачевський, студ. ветеринарії, касієр: Василь Починюк, студ. техніки, бібліотекар: Мирослав Голіян, студ. техніки. Контрольна Комісія: Богдан Прихан, студ. техніки, Ярослав Онуферко, студ. ветеринарії, Юліян Чарторийський, студ. техніки.

Адреса Т-ва: **Ukrajinsky Akademicky Spolek, Brno, ul. Tivoli c. 48, Tchecoslovaquie.**

УПРАВА.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— **„У відповідь клеветникам“.** В поміщеній у ч. 37. „Діла“ під цим наголовком відповіді д-ра Загайкевича зайшла похибка в тім напрямі, що сума 28.000 зол., виплачена Щадницею в 1932 і 1933 рр. титулом синдикатських коштів, є білянсовою цифрою не — як помилково подано — цифрою всіх коштів спору від оснування Щадниці, лиш є білянсовою цифрою всіх коштів спору, ведених в імени „Української Щадниці“ в 1932 і 1933 р. не тільки д-ром Загайкевичем у Перемишлі, але й ріжними адвокатами в ріжних окружних і городських судах у цілій Галичині та обнимає гонорарі всіх тих адвокатів разом зі всіми готівковими видатками на судові оплати, доручення, порторії, екзекуції і т. д.

— **В роковини коронації папи Пія XI** відправлено вчора 12. ц. м. торжественну Службу Божу в церкві Успення Пресв. Богородиці, підчас якої співали на переміну два хори: мішаний хор церковний і студентський хор „Бандурист“. Службу Божу, яку трансмітувало львівське радіо, відправив о. кан. Д. Лопатинський в окруженні о. крил. Дзеровича й о. канцлера Галянта. Діяконував о. Горчинський. Краса нашого богослуження і прегарні співи обох хорів просто полонили вірних, що заповнили вщерть церкву і сумежну каплицю. Ті, що чули це богослуження в радіо, запевняють, що воно звучало дуже гарно. І співи мішаного церковного хору під дир. п. Прокоповича і співи „Бандуриста“ під дир. п. Плешкевича виходили дуже добре й чисто до найменших нюансів. Тому признання належиться обом хорам, зокрема ж „Бандуристові“, що своїми молодими, свіжими голосами причинився в значній мірі до піднесення краси згаданого богослуження. На закінчення Сл. Божої відспівав мішаний хор Успенської церкви папський гимн.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засідання історично-фільософічної секції НТШ відбудеться в суботу 16. ц. м. год. 6.30, з рефератом о. рект. Сліпого п. з.: „Погляд на історію Духовної Семинарії у Львові з увагою на виховання духовенства на Україні“.

— **Наш земляк фільмує.** Відомий фільмовий режисер Евген Деслав здіймає тепер фільму у Брюсселі у французькій мові. Остання його французька версія фільми „Нюйорк—Міямі“ йшла в Парижі водночас у 45 кінах.

— **Італійський письменник на Гуцульщині.** Аг. Вехуд повідомляє, що відомий італійський письменник і журналіст д-р Арнольдо Фрателлі, редактор часопису „Ля Трібуна", відвідав Львів і Гуцульщину. Відвідав теж воєводу Бєліну-Пражмовського та зійшовся з ріжними особами, зазнайомлюючись із відносинами в трьох південно-східних воєвідствах.

— **Львівська хроніка.** Військовий окружний суд засудив рядовика 51. п. п. Ст. Подпору за двократну дезерцію та крадіж на 14 місяців вязниці. — Вантажне авто Львівських Броварів потрутило та поранило 15-літню Хр. Рогальську. — Окружний суд присудив Мехля Сольда, власника гуртівні заліза, торговця Бернарда Фібера і 6-х спільників за купно 28 крадених залізничних рейок. Сольда засудив суд на 500 зол. грівни і 10 днів арешту, Фібера на 6 місяців, 6-х спільників на 8 місяців вязниці.

— **Процес за міліони Потоцького.** Польський уряд звернувся до французького з проханням видати йому втікача з Росії Олександра Розенберга, що живе у Парижі, має французьке підданство, ордер почесної легії і є добродієм музею в Севр, де подарував за 1 міліон колекцію російської порцеляни. Польський уряд обвиняє його у розтраті чужого майна та нарушенні довіря; він стане перед судом у Парижі і матиме за оборонців колишніх двох міністрів адвокатів. Справа йде про майно недавно померлого гр. Якова Потоцького. Потоцький познайомився підчас війни у 1916 р. з Розенберґом на Криму. Розенберг — дуже багатий цукроварник, голова місцевого відділу „Червоного Хреста" позичав гроші Потоцькому, який як утікач з Австрії не мав засобів до життя. Після російської революції Розенберг спас Потоцькому та його матері життя, і допоміг їм утекти за кордон. У 1928 р. зустрілись вони у Парижі. Тут Розенберг став довіреним Потоцького, а його брата Володимира зробив своїм уповажненим у Польщі. У 1929 р. Розенберг порадив Потоцькому записати ціле майно на наукові цілі. У 1934 р. коли Володимир Розенберг помер, Потоцький за радою Олександра призначив уповаженим у Польщі свого урядовця Чурука. Чурук обвинувачував Розенберга у зловживаннях і Потоцький доручив Чурукові подати на нього судову скаргу. На 4 дні перед смертю Потоцький змінив свій давній заповіт, яким записував майно паризьким науковим установам і переписав усе на львівський університет. Далека кревнячка Потоцького княжна Любомирська піддала в сумнів увесь його заповіт, доказуючи, що він був морфініст і не був відповідальний за себе. Паризький процес має розяснити всі ці справи. Іде про 500 міл. франків: хто їх дістане.

— **Вимерзло 80 відсотків овочевих дерев.** У трьох повітах, виленсько-троцькім, ошмянськім і свенцянськім переведені досліди з овочевими деревами виявили, що цьогорічні морози знищили 80 відсотків яблунь, вишень і слив.

— **Вовки пожерли пятеро дітей.** Стадо голодних вовків напало недалеко Іркутська на пятеро дітей, які вертали зі школи до дому та їх пожерли. Вовки були такі голодні, що пожерли навіть скіряні ремені від торбин.

— **Країна цигар.** Мало хто знає, що це Голяндія. У 1934 р. там викурили найбільше цигар з усіх країн світа. Населення 8 міл. пустило з димом 1428 міл. цигар себто 178 цигар на особу річно. Зважавши, що діти та жінки не люблять цигар, то на кожного голяндця припадає річно кількасот цигар. У 1934 р. викурили їх там на 21 міл. більше, ніж попереднього року і у 1933 р. на 73 міл. більше, ніж у 1932 р. Автор справоздання про цей стан висловлює погляд, що з цього виникла тут кріза. Люди стають щораз більше нервові, тимто і більше курять.

— **Кораблі не будуть уже потапати.** У затоці Сени, маленькім містечку Шуазі-ле-Ров, дипльомований моряк-механік Жілієн Гійом демонстрував перед знавцями апарат, який може не допустити до катастрофи корабля. Сказав він ось що: „Я не зробив ніякого наукового винаходу. Два роки тому я почав роботи над механізмом, основаним на принципі Архімеда. Мій апарат складається зі скриньки, вагою 25 кг. Для найбільшого пароплаву досить мати 5 або 6 таких скриньок, тоді потонулий корабель виринає зпід води на поверхню. Більше сказати не можу, щоб не виявити свого секрету", Гійом вийшов на чердак свого яхту „Тут-а-Фльо". Було студено, був морозний вітер. Винахідчик відкрив усі діри; вода швидко залила яхт. Сам він вліз до скриньки герметично зачиненої і заявив, що за 10 хвилин його яхт вирине на поверхню. Усе щезло під водою. Глядачі рахували хвилини і хвилювались. Після 10 хвилин показалась щогла, а за нею яхт. Винахідчик виліз здоровий зі своєї скриньки.

— **Корона англійських королів.** Британська імперія приготовляється до свята 25-ліття від дня коронації Георга V. З тієї нагоди рішили обновити та переробити корону британських королів. Ріжні домінії та кольонії вже висловили своє бажання прислати свої дорогоцінности для прикраси цієї корони. Канада й Австралія пришлють золото, Нова Зеляндія плятину, Півд. Африка бриляпти, Бірма рубіни, Цейльон аквамаріни. Ювелірам не буде легко додати до теперішніх самоцвітів нові. Теперішня корона зроблена у 1838 р. при королевій Вікторії; між іншим є в ній частина славного бриляпту „Африканська Зоря". Нова корона матиме 2783 бриляптів, 5 рубінів, 11 смарагдів, 17 сафірів і 277 перел. Згідно з законом корона ця не повинна ніколи покидати кордонів Англії. Детективи мають що стерегти.

— **Ріжні вістки.** У Барсельоні гурт невідомих анархістів убив у білий день на площі ката, що недавно виконав присуд на анархісті Аранду.— Військова комісія американського сенату рішила після таємної наради призначити 408 міл. дол. на воєнні витрати; у проекті вибудувати 800 літаків, скріпити Гавайські острови та збільшити мотори в армії. — Деякі чехословацькі банки та промисловці згодились дати Совітам 250 міл. кор. кредиту на 5 і пів прц. у заміну за замовлення промислових чехослов. виробів. — Німецьке міністерство фінансів рішило підвищити до 1000 марок висоту позичок, які дістають ті, що женяться. — Помер у 88 р. життя один із найбільших англійських видавців Унвін, що перший друкував деяких великих сучасних англ. письменників. — За три місяці на Цейльоні згинуло від малярії 30.000 осіб. — Другий син кол. австрійського цісаря Карла, Роберт, проголошений повнолітним; австрійські та мадярські легітимісти вважають його кандидатом на престіл, а цісарем його старшого брата архикн. Оттона. — У Туреччині заборонили продавати 14 французьких журналів, які поширювали порнографію.— Конгрес безбожницьких організацій буде в Москві 20. березня.

—o—

З театру.

Великий Міський Театр: „КРИК", песа на 6 яв Стефані та Черіо.

Герой песи — славний лікар-дослідник, що метою свого життя поставив собі доказати, що заздрощі це один із пережитків первісної людини і що його можна викорінити відповідною лікарською методою. Міліони людей терпить від заздрощів — „почування низького, болючого та нерозумного; треба людство визволити від нього. Апостол цієї правди має санаторію для умово недужих, де працює безупину зі шкодою для свого здоровля. Має він теж молоду жінку, яку занедбує, як неодин учений. Вона воліє зовсім неславного молодого адвоката, що теж любить її. Лікар-психіятр знає про це кохання і вміє його розбити. Ясно, що з заздрощів.

Але він терпить ще більше, ніж звичайні смертні. Мабуть тому, що хоче свої почування здушити в собі і видаватись непохитним, незворушним. Кінчиться це все сумно, як і починається.

Песа зручно складена і має кілька сильних сцен. Зате провідна її думка невиразна. Так і не знаємо, чи лікар — жертва заздрощів чи надмірної праці. Є тут теж недодумані та зайві подробиці.

Виставлена вона прегарно. Вперше велику драматичну ролю має молода талановита артистка Бонацька. Публики мало. Карнавал або люди шанують свої нерви **м. р.**

Літературний куток.

Літературно-музичний вечір Читальні українських богословів у Львові.

В день Трьох Святих улаштувала Літературна Секція при Читальні українських богословів у Львові літературно-музичний вечір при співучасти музичної секції і хору. Участь у вечірці взяли, крім питомців, професори Богословської Академії під проводом ректора о. д-ра Сліпого і кількох запрошених гостей.

Започаткувала вечірку симфонічна орхестра питомців, що відіграла оригінальну „Фантазію" студ. богосл. В. Якубяка під дириґентурою автора. Після того читали молоді автори М. Цуприк, Р. Лиско і П. Лошний свої твори віршом і прозою. Студ. богосл. Л. Горошко виступив з коротким нарисом у білоруській мові п. н. „Яничар". З черги була мельорецитація „Лебединого співу моряків" Р. Дурбака у виконанні М. Мартинюка, при фортепяновому дострою В. Якубяка. В дальшому чергувались знову авторські читання: А. Шекерика-Доникового, Я. Ніжникевича, Р. Дурбака і Д. Микитюка. На закінчення відспівав хор під дир. В. Жолкевича „Золоті зорі" О. Ніжанковського.

Вечір пройшов у дуже симпатичному настрою і виявив наглядно, що питомці в мурах львівської Духовної Семинарії, поруч своїх студій, находять також вільну хвилину на духові розривки та на літературні вправи. Те, що ми почули на тому вечорі, безперечно скромні літературні спроби, але деякі автори виявили не тільки поважний підхід до теми, але й деякі проблиски таланту. При дальшій солідній праці, віримо, вони доведуть до поважних осягів. **І. Н.**

—o—

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Мирослава з Майковських Слоневська, жінка о. Володимира Слоневського, упокоїлася в Бозі в 19. році життя. Через свої великі особисті прикмети і добру вдачу була Покійна високо цінена і люблена тими, що її знали. Доля не дозволила її сповнити в житті тої ролі, до якої з запалом приготовлялася. В. Її П.!

Американські українці для молоді в старому краю.

„Українське Краєве Товариство охорони дітей опіки над молодю" набуло у Львові в 1930 р. за жертви зібрані членом Головної Ради Т-ва п. М. Говиковичевою серед українських громадян в Америці нову одноповерхову каменичку з городом і оснувало в цій „американській домівці" Промислову Жіночу Бурсу для сиріт по українських ремісниках. Готівкою заплатило Т-во за дім 3.100 долярів і перейняло довг 15.000 зол.

У цій важній українській станиці Львова, що її утримує Т-во вже 5 літ, находить широку приміщення понад 20 дівчат, які приготовляються здобути собі самостійне становище в світі.

Як сказано на заслуженому домі тяжить ще більший гіпотечний довг платний піврічними ратами. та на його сплату Т-во не має ніяких фондів. Але тут знову прийшли нам з визначною допомогою наші земляки в Сполуч. Державах П. А. і в Канаді і зложили в 1934 р. на сплату цього довгу й коштів удадження Бурси 778 амер. долярів на руки п. Говиковичевої, що перебуваючи довший час в Америці, 3 місяці займалася збіркою на ту ціль.

Отже завдяки правдивій щедрости й великій жертвенности наших заморських Братів і Сестер маємо змогу на деякий час здійснювати одно з важних завдань нашого Т-ва, за що їм від нас сердечна подяка й запевнення, що українські сироти-діти вдячно згадуватимуть своїх американських Добродіїв, що такий княжий дар зложили на їх виховання.

У Львові, дня 11. лютого 1935.

За Головну Раду
Українського Краєвого Товариства
Охорони Дітей і Опіки над Молодю"

Модест Каратницький	Д-р Лесь Кульчицький	Д-р Роман Мармаш
голова	екон. референт	секретар

—o—

Дописи.

СТРИЙ.

Аматорська вистава читальні „Просвіти" на Ланах. Дня 3. лютого ц. р. аматорський гурток жіночої Секції Союзу Українок на Ланах відіграв песу „Мати-наймичка", перероблену Тогобочним на 4 дії. Шкода, що міщанство передмістя Лани вже дотепер не подумало про вибудовання собі більшої салі зі сценою, бо на всякі імпрези, що улаштовуються в салі читальні, є публики так багато і таких натовп, що велика скількість мусить все відходити невдоволена з браку місця, а ті, що мають щастя дістатися до середини, так припарюють і зжимаються, що є виложені на простуду і взагалі

вже відрікаються тої приємности. Українське населення передмістя Лани вже таке освідомлене що радо візьме на себе той тягар купна площі і вибудування салі, коби лиш найшовся провідник, що зумів би започаткувати це діло і розділити працю. Таке принаймені вражіння виніс я, розмовляючи з чільними громадянами того передмістя. Можеб так наші інтелігенти, що мешкають на Ланах, а саме: о. Цурковський, д-р Сеген, о. Лішинський, інж. Бандера, м-о Васильчишин створили ініціятивний комітет і в найближчім часі розпочали працю, яку вже й щаня передумали.

Просфора учителів. Старанням Н. Котовича, голови Окружного Відділу В. Н. У. С. в Стрию, влаштовано спільно з „Учительською Громадою" учительську просфору дня 2. лютого ц. р. в салях Музичного Інституту. Треба повитати обєднання цих двох товариств на святі просфори і побажати, щоб централі обох товариств уже раз зрозуміли доцільність і конечність злуки тих товариств. Участь у просфорі взяло 86 осіб. Товариські забави по просфорі дали спромогу членам обох товариств провести приємно й весело час далеко поза північ.

Попис елевів Муз. Інституту ім. Лисенка. В неділю 3. ц. м. в 4 год. пополудні відбувався попис елевів Муз. Інституту ім. Лисенка в кімнатах Товариства. На жаль, велика снігови, яка лютувала ціле пополудне, не дозволила зібрати тої скількости громадянства й молоді, що її звичайно тягнув попис стягав. Зате ті, що прийшли, були вдоволені і по пописі провели кілька приємних годин при звуках джезбендової музики.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ПОГОНЬ.

Змагання цих дружин за мистецтво А-класи в гаківці відбудуться в четвер 14. н. м. на грищі Цитаделі. Часу подати не можемо, бо з управи С. Т. „Україна" не дістали ми в цій справі ніякого повідомлення.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФІЛІЇ К. Л. К. В КОСМАЧІ.

VI. Звичайні Загальні Збори філії К. Л. К. в Космачі відбулися в неділю 10. лютого н. р. Присутніх 31 осіб. Голова філії Бобяк Василь, отвираючи Заг. Збори згадав про трагічно згинувшого голову бл. п. А. Кіфяка, усі присутні вшанували память Покійного повстанням з місць. Філія обнимає під цю пору 78 членів. Цеї зими улаштувала величаве лещетарське свято в честь бл. п. А. Кіфяка й окружні лещетарські змагання на 8 км., в котрих брало участь 28 змагунів. Чотирьох лещетарів з головою В. Бобяком відбули з початком лютого н. р. 45 км. прогульку на рейд до Ворохти, а чотирьох змагунів брало участь у змаганнях К. Л. К. в Березові, на котрих Лука Кіфяк добув перше місце.

До нового Виділу філії ввійшли Василь Бобяк, голова; Лука Кіфяк, заст. голови, Семен Пожожук, секретар; Іван Киращук, скарбник; Тимофій Дудюк, справник та Микита Семчук, господар.

На зборах прибув голова ворохтянської філії К. Л. К. Василь Мочерняк, що виголосив реферат про значіння лещетарського спорту.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. д-р Йосиф Сліпий: ПАЛОМНИЦТВО ДО СВЯТОЇ ЗЕМЛІ. Вражіння з подорожі. Асектикона Бібліотека Гр.-Кат. Дух. Семинарії у Львові, том VI. Львів 1935, стор. 200. До книжки долучена орієнтаційна карта Св. Землі і 34 ілюстрації. Ціна 3·30 зол. (уже з почтовою пересилкою). Книжка видана на прегарному папері і з уваги на цікаву тему та імя автора повинна б розійтися масово.

Д-р Іван Мірчук: ХРІСТІЯН ВОЛЬФ ТА ЙОГО ШКОЛА НА УКРАЇНІ. Накладом Редакції „Записок Ч. С. В. В." — Жовква 1934. Стор. 12. ф. 7-о.

J. Mirčuk: SLOVANSKE ZAKLADY MASARYKOVY FILOSOFIE. Masarykiw Sbornik. Časopis pro studium života a díla Masaryka. Praha 1934. Стор. 93—104, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ:

UKRAINIAN YOUTH — УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ, офіційний орган Ліги Української Католицької Молоді. Шікаго, Ілл. січень, 1935. Р. II., ч. 1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 14. II. год. 7·30 веч. „Крик".
Пятниця, 15. II. год. 6·15 веч. Концерт Львівської Фільгармонії.

Театр Різнородностей.

Четвер, 14. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".
Пятниця, 15. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику" Абон. 16.

Кіна.

АДРІЯ: „Ноїв Ковчег".
АПОЛЬО: „Дочка генерала Панкратова".
АТЛЯНТІК: „Юдіка".
ВАНДА: „Кінг-Конг".
ГРАЖИНА: „Танцююча Венус" та „Брат диявола".
КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герна).
КОЛІСЕЙ: „У блеску місяця" та ревія.
КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Флап у країні забави".
МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Фліп і Флап у країні забави".
МІРАЖ: „Кавалькада життя та смерти", „Трубач сержант Ірін".
МУЗА: „Велика подія".
ПАЛЯС: „Чорна перла" (Евг. Бодо).
ПАН: „Жінки в його житті", „Таємні сили".
РАЙ: „Уланські обіти".
СВІТ: „Маркіза Йорісака" та „10-ий любко".
СОНЦЕ: „Бранка сина пущі".
СТИЛЕВЕ: „Циганські мельодії" і ревія „Веселий мурин".
УТІХА: „Відважний хлопець" (Джекі Купер) і ревія.
ХИМЕРА: „Зміна сердець". (Дж. Гейнер, Чарлз Фарел).

Закордонне радіо.

Четвер, 14. лютого 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 15·40 Для дітей, 17·30 Солісти, 20·40 Симфонія ч. 4 Малера, **Брно** (325,4) 19·30 Словацька суїта Новака, 20·15 Скрипка, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття (музика, спів), **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·20 Суїта Вайса на скр. і форт., 21·00 „І Монтекі е і Капулеті" оп. Белліні, **Паоиж** (1648) 21·45 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 21·30 „Гандольфо" оп. Лекока, **Білгород** (437,3) 20·00 Скрипка, **Берлін** (356,7) 9·30 Для дітей, 17·30 Квартет, **Кенігсвустергаузен** (1571) 18·15 Пісні й дуети, 21·00 „Абу Гасан" оп. Вебера, **Кельн** (455,9) 21·00 Моцарт-Гайдн, **Мінхен** (405,8) 16·00 Концерт, 17·50 Спів, 20·10 Нар. музика, пісні, 21·40 Форт., **Будапешт** (550,5) 17·35 Мад. мельодії на форт., 18·35 Скрипка, **Мілано** (368,6) 11·30 Тріо, 16·35 Вок. концерт, 20·45 Квартет, **Рим** (430,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 22·00 Концерт.

Пятниця, 15. лютого 1935.

Відень (506,8) 16·00 Різні інструменти, 17·30 Форт. реситаль, 19·35 Спів, 22·15, 23·45 Популярна й танк. музика, **Братислава** (298,8) 19·55 Форт. концерт Шопена ф моль, 21·05 Ам. пісні, **Прага** (470,2) 17·00 Квартет, 19·10 Югосл. нар. пісні, 21·30 Литовська музика, **Париж** (1648) 13·30 Концерт (спів), **Берлін** (356,7) 15·25 Солісти, 18·30 Спів (Фарні сопр.), 21·00 Наша скарбниця, нім. пісні й муз. **Кенігсвустергаузен** (1571) 14·30 Муз. всячина, **Ляйпціг** (382,2) 17·20 Скр. сонати, **Будапешт** (550,5) 19·25 Опера, 22·30 Циг. орх., **Мілано** (368,6) 11·30 Квінтет, 21·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 14. лютого 1935.

6·45 Ран. авд., 7·50, 22·30 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Нар. вояцькі пісні, 12·30, 13·10 Муз. вок. концерт, 13·00 Полудн. денник, 13·05 З ринку праці, 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка муз. пісоньки, рефрени, 16·45 Лекція фр. мови, 17·00 Театр Уяви, 17·50 Листи та програми, 18·00 Сільська рерум, театр. репертуар, 18·05 Літ. фейлетон, 18·15 Скрипк. квартет, 17·45 Що читати, 19·00 Популярна легка муз. циг. орх. з гр. пл., 19·20 Фейлетон, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Концерт солістів (муз., спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 22·15 Відч.-діяльог: Догматик і скептик, 22·45 Про бачення звуків (фонопсія), 23·05 Танц. музика з гр. пл.

Пятниця, 15. лютого 1935.

6·45 Ранішня авд., 7·50, 22·40 Реклям. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Популярний концерт із грам. пл., 12·45 Пані годить наймичку, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Сальон. музика з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика, 16·45 Авд. для хорих, концерт, 17·15 Камер. концерт із гр. пл., 17·50 Огляд періодиків, 18·00 Сільська рерум, театр. репертуар, 18·05 Моди, 18·15 Концерт, 18·45 Про господарські відносини в Великопольщі, 19·00 Концерт легкої музики, спів, 19·20 Гутірка, 19·30 Мельодії зі звукового „Юдіка" з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Як провести свята, куток красн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 21·15 Симф. концерт, Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·29 30 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·92, Париж 34·93, Берлін 212·60, Цюріх 171·45, Голяндія 357·80, Прага 22·13, Італія 45·05, Нюйорк кабель 5·30 7/8, Нюйорк чеки 5·30 5/8.

Золото: Доляри 8·92—8·91, Франки фр. 34·60—34·50, Дукати 21·50—21·00, Корони, 36·50—36·40, Рублі 46·50—46·40.

Срібло: Корони австр.: 0·38 — 0.37, Фльорени: 0·96 — 0·95, Рублі: 1·56 — 1·52.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	Підволочиська від до	Львів від до
Пшениця одноц.	17·25—18·00	
Пшениця збірна	16·75—17·00	
Жито одноцвне	13·75—14·00	
Жито збірне	13·25—13·50	
Ячмінь одноцлий	14·50—14·75	
Ячмінь на пиво	13·50—13·75	
Овес од. легко зам.		15·00—15·25
Овес зб. легко зам.	12·50—12·75	
Рпак озимий	41·50—43·00	
Ріпак літній	35·00—35·00	
Мука пш. I. А.	31·50—32·00	
Мука пш. I. Б.	29·50 30·00	
Мука пш. I. Ц.	27·50—28·00	
Мука пш. I. Д.	26·75—27·75	
Мука пш. II. А.	25·00—25·50	
Мука пш. II. Ц.	23·50—24·00	
Мука пш. II. Д.	22·00—22·50	
Мука пш. II. Е.	20·50—21·00	
Мука пш. II. Ф.	18·50—19·00	
Мука пш. II. Г.	17·50—18·00	
Мука пш. III. А.	13·00—13·50	
Мука пш. III. Б.	12·00—12·50	
Мука пш. разова	17·50—18·00	
Мука житня I. кат. до 55%	21·25—22·75	
Мука житня I. кат. до 65%	21·25—21·75	
Мука житня II. к. ситк. до 70%	13·50—14·00	
Мука житня раз. до 95 %	16·00—16·50	
Мука житня посл. понад 70%	12·75—13·25	
Висівки пшен. сер.	8·50— 8·75	

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в днях 11., 12., і 13. лютого н. р. кооперативи платили за: льоко Львів.

1 кг. масла франко магазин	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	3·70—3·80 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. лютого ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	I. кл.	за 1 кг.	0·95 зол.
Старі	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстових шпальти . 4 оголошенев. шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 450·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.